

Cornel Ungureanu

Data nașterii: 3 august 1943

Studii:

Instituția	Universitatea din Timișoara	
De la (lună/an):	1960	1984
Până la (lună/an):	1965	
Diplomă:	Licențiat în filologie, secția română-germană	Doctorat în literatură română și comparată

Experiența profesională:

De la (lună/an)	Locul	Instituția / Compania	Poziția / funcția
1968	Timișoara	Teatrul de Stat	Referent literar
1970			
1970	Timișoara	Revista "Orizont"	Redactor și Redactor-șef adjunct (din 1990)
prezent			
1991	Timișoara	Filiala Uniunii Scriitorilor din Banat	Presedinte
prezent			
1990	Timișoara	Universitatea de Vest, Facultatea de Arte, secția teatru	Universitatea de Vest, Facultatea de Conferențiar. Cursuri de istoria teatrului universal
1992			
1992	Timișoara	Univ. de Vest, Facultatea de Litere	Profesor universitar
Prezent pensionar			

Alte abilități relevante:

1963-2007: Cronicar literar al revistei "Orizont". Peste 2000 de articole și studii publicate în presa culturală din România, Iugoslavia, Germania

Volume publicate:

1975: *La umbra cărților în floare*, o panoramă a foiletonului critic românesc. Editura Facla, Timișoara. Cartea a primit premiul pentru debut (pe anul 1975) al Uniunii scriitorilor. Au consemnat apariția ei, în

cronici elogioase, Ion Vlad, Nicolae Manolescu, Mihai Ungheanu, Marcel Pop Cornis – în general toți cronicarii importanți ai momentului literar.

1977: **Proză și reflexivitate**, studii privind proza românească Editura Eminescu. Cartea a fost întâmpinată cu articole ample de presa literară. Studii din carte sunt reproduse în reeditările unor volume (George Bălăiță *Lumea în două zile*, Polirom, 2009, de pildă)

1979: **Contextul operei**, Studii privind funcțiile contextului. Editura Cartea Românească. Paginile despre Blaga, V. Voiculescu, Ion Pillat, Mihail Sadoveanu au fost preluate de antologii consacrate acestor autori. **Premiul pentru critică literară și eseu pe 1979**, acordat de Uniunea scriitorilor. Juriul a fost prezidat de Șerban Cioculescu.

1980: **Imediata noastră apropiere**, Documentar privind locul Banatului în literatura română, vol. I, Editura Facla. O încercare de a schița o „geografie” a literaturii, pornind de la valorile locale. Este o primă investigație asupra valorilor Banatului literar. Lângă o „istorie” a literaturii bănățene, studii despre Anișoara Odeanu, Nicolae Breban, Sorin Titei

1985: **Proza românească de azi, vol. I: Cucerirea tradiției**, Editura Cartea Românească (600 pg) **Premiul Uniunii scriitorilor pe anul 1985** Apărut în 1985, cu subtitlul *Cucerirea tradiției, Proza românească de azi* ar fi trebuit urmat de încă două, care să cuprindă (și din unghiul de vedere al unei „geografii literare”) imaginea scrisului românesc la sfârșitul mileniului. Cum mulți dintre prozatorii importanți au ales exilul, cum „fugiții” erau puși sub interdicție, am încercat să studiez „geografiile literaturii” pornind de la literaturile „din preajmă”: iugoslave, maghiare, cehoslovace, poloneze, bulgare. Am predat editurii Facla în 1989 al doilea volum al seriei *Imediata noastră apropiere* (500 pg) care, după cenzurări succesive, a fost blocat. A putut apare după decembrie 1989.

1990: **Imediata noastră apropiere**, vol. II, Studii privind locul literaturii române între literaturile Europei Centrale Editura de Vest. Conține Studii asupra unor scriitori definiții pentru înțelegerea Europei Centrale: Eminescu, Slavici, Gombrowicz, Hrabal, Kusniewicz, Franyo Zoltan, Vasko Popa, Miodrag Bulatovici, Adam Puslojici ș.a. Cartea a avut ecou în Cehoslovacia, Austria, Iugoslavia.

1995: **La vest de Eden, O introducere în literatura exilului, volumul I.**, Editura Amarcord. O parte dintre paginile care ar fi trebuit să apară în **Proza românească de azi, II** (consacrate lui Mircea Eliade, Vintilă Horia, Petru Dumitriu) constituie nucleul acestei cărți care încearcă, prin alte studii consacrate lui Aron Cotruș, Panait Istrati, Nae Ionescu, Emil Cioran, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca să numească devenirea literaturii române din exil.

1995: **Mircea Eliade și literatura exilului**, Editura Viitorul Românesc. Este o încercare de a analiza reacțiile vizavi de opera lui Mircea Eliade, înainte și după 1990.

1998: **Fragmente despre teatru**, Documentar privind teatrul din Oravița, Editura Timpul. Cartea apare cu ocazia aniversării a 180 de ani de la inaugurarea teatrului din Oravița și vrea să definească locul și rostul acestui teatru în Banat și în Europa Centrală.

1998: **A muri în Tibet**, jurnal-eseu Editura Polirom. Note de călătorie în China. Parafrază la Jurnalul de călătorie în China a lui G.Călinescu.

1999: **Introducere în viața și opera lui Petru E. Oance, poet, jurnalist și sculptor**, Documentar privind literatura Banatului în secolul XX Editura Modus. Un studiu asupra

literaturii Banatului pornind de la viața și faptele unui autor autodidact, definitoriu pentru "barocul cultural" bănățean. Sculptor, gazetar, autorul celei mai longevive reviste din Banat, **Vasiova, Petru E.** Oance poate fi un reper pentru studiul unei geografii literare.

2001: **La vest de Eden. O introducere în literatura exilului**, vol. II, Editura Amarcord. Volumul al doilea se oprește asupra unor autori importanți pentru definirea exilului românesc (Paul Miron, Constantin Virgil Gheorghiu, Leonid Arcade, Ștefan Baciu) dar și asupra unor autori care au trăit "exilul interior" (Lucian Blaga, V. Voiculescu, Mihail Avramescu)

2001: **Despre regi, saltimbanci și maimuțe I-II**, Editura Marineasa. Un jurnal al vieții literare/teatrale timișorene.

I 2002: **Mittleeuropa periferiilor, II, 2012** Studii de literatură comparată. O redefinire a conceptului de "Europa Centrală" Editura Polirom. Cartea urmează unui proiect fixat la sfârșitul anilor șaptezeci: Europa Centrală, așa cum o gândeam, cuprindea și „Mittleeuropa periferiilor”, conform unor definiții din 1920, dar și conform unor definiții a lui Ivar Ivask din 1981. Studiul „Europei Centrale” cuprindea, pentru grupul pe care îl conduceam, Polonia, Cehoslovacia, România, Ungaria, Bulgaria, Iugoslavia, Austria (Austro-Ungaria). În concepția grupului de studii „A treia Europă” există două Centre ale ceea ce numim Europă Centrală: Viena și Auschwitz. Cărțile traduse de grupul construit la începutul anilor nouăzeci, dar și seminările, conferințele internaționale au pus în valoare o poziție polemică, în numele unui regionalism constructiv, adversar al ideilor de „federalizare” care ni s-au atribuit. Volumul **Mittleeuropa periferiilor** aparține unui proiect cultural care a avut ecou și care s-a despărțit de orice proiect federativ. El inaugurează o serie de volume/studii consacrate, polemic, acestui spațiu. De altfel, interviurile pe care le-am acordat în Serbia (s-au tradus capitole din carte: vezi revista *Polja. Glasopis sa kijizevnost i teoriju* januar-februar 2003, Novi Sad, p. p. 68-91, ziarul *Gracianski List, četvrtak, 9.1. 2003*), Polonia, Germania (*West-Ost-Journal, Deutsch-Osteuropaisches Forum, Dusseldorf, januar-Februar 1/1999, s. 6-7*) subliniază clar acest lucru.

2002: **Ioan Slavici, monografie**, Editura Aula. O interpretare nouă a operei slaviciene, legată atât de epoca de la **Tribuna** cât și de cărți. În ecuațiile slaviciene a fost introdus și studiul **Soll și haben. Chestiunea ovreiască în România**, pe care l-am retipărit, după 110 ani, la editura Curtea Veche împreună cu memorialistica lui Slavici

2002: **Geografie literară**, Editura Universității de Vest - un "Proiect pentru o altă înțelegere a spațiului literaturii". Introduc în studiul literaturii concepte noi ca "teritorializare", "deteritorializare", necesare într-un timp al globalizării galopante. Încercări de a fixa raportul dintre literaturile balcanice (cu o definiție polemică a lor) și ale Europei Centrale. Elementar mediator ar fi geografia literară definită de "Mittleeuropa periferiilor".

2003 **Octavian Goga**, monografie, Editura Aula. Pentru a putea realiza „geografia literară” a Ardealului am scris câteva micromonografii asupra scriitorilor fundamentali ai Ardealului, cu accente asupra felului în care ei se definesc „scriitori naționali” și „scriitori centraleuropeni”. Am pus, pe urmele lui Călinescu, accente asupra spațiului natal, dar și asupra felului în care Goga se afirmă ca autor european.

2003-2006. *Geografia literara a Romaniei*, vol.I, *Muntenia*, vol IV, *Banatul* (Editura Paralela 45) ilustreaza mai clar proiectul și încearcă să definească mai bine ideea de "geografie literară"

2007. **Istoria secretă a literaturii române** (Intre istoria și geografia literaturii) (Editura AULA). Pentru prima dată este introdusă în studiul istoriei literare *geopolitica*. Nu putem înțelege evoluția literaturilor europene fără apel la proiectul politic, național sau internațional, al momentului.

2009 **Petre Stoica și literaturile Europei Centrale** (Ed. Palimpsest) Contextualizarea operei unui poet și a unei generații literare

2011 **Șantier 2. Un itinerar în căutarea lui Mircea Eliade** (Ed. Cartea Rom) Un studiu asupra contextelor operei și cercetării marelui scriitor

2014 **Literatura Banatului. Istorie, personalități, contexte** (Editura Brumar-)

2015 **O istorie secretă a literaturii române** Ediția adăugită a Istoriei secrete...(Editura TracusArte)

2017 **Arta paricidului la români** (Ed. Cartea Românească)

Ediții, studii introductive, prefețe sau postfețe la volume de versuri și proză ale scriitorilor români și străini (Ion Pillat, Anișoara Odeanu, D.R. Popescu, Mircea Ciobanu, V. Voiculescu, Vasko Popa, I.D. Sârbu, Ovidiu Cotruș, Marius Munteanu, Ioan Flora, Jaroslav Hasek, Richard Wagner, Danilo Kiș, György Konrád, Miloș Crnjanski, Hugo von Hoffmannsthal, Hermann Broch, Anghel Dumbrăveanu, Ion Miloș s. a.)